

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ของผู้ป่วยภายหลังการฟื้นฟูสภาพจากสถาบันตติยภูมิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ของผู้ป่วยภายหลังจากการฟื้นฟูสภาพจากสถาบันตติยภูมิ

(FACTORS ASSOCIATED WITH THE UTILIZATION OF ASSISTIVE TECHNOLOGY BY PATIENTS DISCHARGED FROM TERTIARY REHABILITATION SETTINGS.)

นัศดา ริชีวะะ 4637578 RSRS/M

ศศ.ม. (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิมพา ขจรธรรม ปช.ด., วิไล กุศลวิศิษฏ์กุล วท.ม., วิศาล คันธรัตน์กุล พ.บ.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจสภาพการได้รับบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกจากงานฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ของผู้ป่วยพิการทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวภายหลังจากการฟื้นฟูสมรรถภาพ 2) สำรวจการนำเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้หรือไม่ใช้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ป่วยพิการทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวที่มารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ที่แผนกเวชศาสตร์ฟื้นฟูโรงพยาบาลรามาริบดีและศูนย์ สิรินครเพื่อการฟื้นฟูทางการแพทย์แห่งชาติ ในช่วงเดือน กรกฎาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2550 จำนวน 115 ราย โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอร์ไทล์และสถิติทดสอบไคว์สแควร์

ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยพิการส่วนใหญ่ได้รับอุปกรณ์คนละ 1-2 รายการ ที่พบบ่อยที่สุดคือ รถนั่งคนพิการไม้เท้า ขาเทียมและเครื่องช่วยเดินสี่ขาซึ่งส่วนใหญ่ได้รับฟรีจากโรงพยาบาล แต่ยังมีบางส่วนที่ต้องเสียเงินซื้อเอง ผู้ที่ได้รับรถนั่งคนพิการบางส่วนได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับคุณสมบัติทั่วไปของอุปกรณ์ และการฝึกทดลองใช้แต่ไม่เพียงพอ ส่วนคำแนะนำในเรื่องการปรับสภาพแวดล้อมหรือบ้านพบว่าผู้ป่วยพิการทุกคนยังได้รับไม่เพียงพอ อุปกรณ์ช่วยดึงข้อเท้า อุปกรณ์ช่วยพยุงหัวไหล่ รถเข็นแบบนั่งกับพื้นถูกนำไปใช้อย่างเต็มที่ ขาเทียมไม้เท้าและอุปกรณ์ช่วยพยุงมือ พบว่ามีผู้นำไปใช้มากเช่นกัน ในขณะที่เครื่องช่วยเดินสี่ขาและอุปกรณ์ช่วยพยุงลำตัว ถูกนำไปใช้น้อยมาก ส่วนอุปกรณ์ช่วยยึดตัวกับรถนั่งคนพิการและเหล็กประกับขาถูกละทิ้งหรือไม่ใช้เลย ปัจจัยทางด้านอายุ ความพึงพอใจกับผลการใช้ การฝึกทดลองใช้ ความยากง่ายในการใช้ ความรู้ลักษณะใช้ ความสวยงาม ขนาดและน้ำหนักของอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการนำรถนั่งคนพิการไปใช้ ส่วนไม้เท้าพบว่าปัจจัยเรื่องเพศเพียงอย่างเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ ในการให้บริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกควรพิจารณาในเรื่องการให้คำแนะนำ การฝึกทดลองใช้ ความยากง่ายในการใช้ ความสวยงาม ขนาดและน้ำหนักของอุปกรณ์ให้พอดี และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ทั้งนี้เพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างสูงสุด

คำสำคัญ : เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก / ผู้ป่วยพิการทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว / การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

150 หน้า

FACTORS ASSOCIATED WITH THE UTILIZATION OF ASSISTIVE TECHNOLOGY BY PATIENTS DISCHARGED FROM TERTIARY REHABILITATION SETTINGS.**NADDA REECHEEVA 4637578 RSR / M****M.A.(REHABILITATION SERVICES FOR PERSONS WITH DISABILITIES)****THESIS ADVISORS : PIMPA KACHONDHAM, Ph.D., WILAI KUSOLVISITKUL, Ms.C., VISAL KANTARATANAKUL, M.D.****ABSTRACT**

The purposes of this study were - to explore situations in patients with physical disabilities who received Assistive Technology; the utilization of this technology; and factors associated with the utilization. The study was conducted by interviewing a group of 115 patients with physical disabilities who were involved in the rehabilitation process at Ramathibodee Hospital and Sirindhorn National Medical Rehabilitation Center. Data were collected from July to September, 2007 by systematic sampling and by interviewing. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, median, quartile deviation and chi-square test.

The results indicated that patients with physical disabilities received 1-2 devices. Wheelchairs, canes, lower limb prostheses and walkers were often received. Lower limb prostheses and canes were used the most, whereas walkers and wheelchairs were rarely used. A lack of need, dissatisfaction and environmental barriers were reasons for non-use. Activity of Daily Living aids, transfer aids, transport aids, recreation aids, seating and positioning aids and home modification were increasingly required, including repairing and maintenance services.

Factors associated with wheelchair use or non-use were age, satisfaction, training, ease of use, feeling while being use, aesthetics, size and weight. For cane users only gender was an associated factor.

Suggestions concerning the gender, age, satisfaction, training, ease of use, feeling while use, aesthetics, size and weight, should be considered in assistive technology services.

KEY WORDS: ASSISTIVE TECHNOLOGY / PHYSICAL DISABILITY / UTILIZATION.

150 pp.